

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai
A. Jakšto g. 4/9
01105 Vilnius

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

2012 m. liepos 13 d. Nr. 9-38
Vilnius

Mes atlikome Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2011 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių bei valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams per 2011 metus auditą.

Vadovybės atsakomybė

Aplinkos ministras arba jo įgaliotas administracijos vadovas yra atsakingas už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą, už valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bei efektyvią vidaus kontrolę.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų pareiga, remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę dėl Aplinkos ministerijos konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių bei dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams.

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, kuriuose nurodyta auditą planuoti ir atlikti taip, kad būtų gautas pakankamas užtikrinimas dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų tinkamo ir teisingo pateikimo, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams. Audito metu surinkome įrodymus, kuriais pagrindėme Aplinkos ministerijos apskaitos sistemos ir vidaus kontrolės, konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių parengimo ir pateikimo,

valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams vertinimus. Manome, kad surinkti audito įrodymai suteikia pakankamą pagrindą auditoriaus nuomonei pareikšti.

Sąlyginės nuomonės dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pagrindas:

– Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos (Aplinkos projektų valdymo agentūra, Būsto ir urbanistinės plėtros agentūra, Generalinė miškų urėdija, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija, Augalų genų bankas) dalį biudžeto asignavimų suplanavo, naudojo ir patirtų išlaidų apskaitą tvarkė nesilaikydamos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos reikalavimų. Todėl Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (formoje Nr. 2) nurodyta kasinių išlaidų dalis (apie 508 711,3 tūkst. Lt iš 810 104,8 tūkst. Lt) neparodo tikros išlaidų ekonominės paskirties (žr. ataskaitos 1.1.1. skirsnį, 7–8 psl.).

– Ministerija asignavimus pavaldžioms įstaigoms darbo užmokesčiui, socialinio draudimo įmokoms, prekių ir paslaugų naudojimui, turto įsigijimui apmokėti skyrė nesilaikydama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos reikalavimų. Todėl Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (formoje Nr. 2) kasinės išlaidos (6 792,4 tūkst. Lt) priskirtos ne valstybės funkcijai „Institucijos išlaikymas (valdymo išlaidos)“, o kitoms funkcijoms (žr. ataskaitos 1.1.2. skirsnį, 8–10 psl.).

– Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos (Kauno Tado Ivanausko zoologijos muziejus, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija, Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba, Generalinė miškų urėdija) užregistravo ne visą turtą arba jį užregistravo netinkamose sąskaitose, neįvertino turto tikrąja verte. Todėl kai kuriuose Finansinės būklės ataskaitos pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsniuose ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nurodytos nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės netikslios (bendra balansinių verčių suma straipsnyje „Nematerialusis turtas“ (A.I eil.) didesnė 174,9 tūkst. Lt, straipsnyje „Ilgalaikis materialusis turtas“ (A.II eil.) nurodytų 10 tūkst. Lt teisingumo negalime patvirtinti). Veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsnyje „Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos“ (B.II eil.) nurodyta 65,5 tūkst. Lt didesnė suma, straipsnyje „Kitos sąnaudos“ (B.XIV eil.) – apie 160 tūkst. Lt mažesnė suma (žr. ataskaitos 1.2.1. skirsnį, 11–13 psl.).

– Ministerija ir jai pavaldi įstaiga Generalinė miškų urėdija dalį ilgalaikio finansinio turto (investicijas į kontroliuojamus subjektus ir ilgalaikes gautinas sumas) užregistravo ir Finansinės būklės ataskaitoje pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis nurodė nesilaikydamos atitinkamų VSAFAS reikalavimų, tačiau nukrypimų priežasčių ir poveikio finansinių ataskaitų turtui, finansavimo sumoms, grynajam turtui, atsižvelgiant į Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo

reikalavimus, aiškinamajame rašte nepateikė, todėl negalime patvirtinti ataskaitinio laikotarpio pabaigoje straipsnyje „Ilgalaikis finansinis turtas“ (A.III eil.) nurodytų 992 366,4 tūkst. Lt (iš 1 004 118,4 tūkst. Lt) teisingumo (žr. ataskaitos 1.2.2. skirsnį, 13–16 psl.).

– Ministerija ne laiku arba nepagrįstai apskaitoje užregistravo ūkines operacijas, ministerijai pavaldžios įstaigos (Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba, Būsto ir urbanistinės plėtros agentūra, Aplinkos projektų valdymo agentūra, Generalinė miškų urėdija) duomenis ataskaitoje nurodė ne pagal sąskaitų duomenis arba neskaičiavo gautinų sumų nuvertėjimo, sąnaudas registravo ne tą ataskaitinį laikotarpį, kai jos buvo patirtos, neįvertino poataskaitinių įvykių poveikio finansinių ataskaitų duomenims. Todėl kai kuriuose Finansinės būklės ataskaitos pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsniuose nurodytos trumpalaikio turto balansinės vertės ataskaitinio laikotarpio pabaigoje netikslios (bendra balansinių verčių suma straipsnyje „Atsargos“ (C.I eil.) mažesnė 92,6 tūkst. Lt, „Per vienerius metus gautinos sumos“ (C.III eil.) didesnė apie 267 856,2 tūkst. Lt, „Pinigai ir pinigų ekvivalentai“ (C.V eil.) mažesnė 261,7 tūkst. Lt). Veiklos rezultatų ataskaitoje pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis nurodyta suma straipsnyje „Nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos“ (B.VIII eil.) apie 90 tūkst. Lt mažesnė, „Finansavimo sąnaudos“ (B.XII eil.) apie 800,0 tūkst. Lt mažesnė ir 271 tūkst. Lt teisingumo šiame straipsnyje negalime patvirtinti (žr. ataskaitos 1.2.4. skirsnį, 17–18 psl., 1.2.7. skirsnį, 22–23 psl. ir 1.2.9. skirsnį, 24 psl.).

– Ministerija nepagrįstai apskaitoje užregistravo ūkinę operaciją, pavaldžios įstaigos (Būsto ir urbanistinės plėtros agentūra, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas, Aplinkos projektų valdymo agentūra) finansavimo sumas nurodė ne pagal sąskaitų duomenis arba priskyrė neteisingsiems finansavimo šaltiniams, neįvertino poataskaitinių įvykių poveikio finansinių ataskaitų duomenims. Todėl Finansinės būklės ataskaitoje pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis nurodytų finansavimo sumų iš įvairių šaltinių balansinės vertės ataskaitinio laikotarpio pabaigoje yra netikslios, dalies jų teisingumo negalime patvirtinti (straipsnyje „Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto“ (D.I eil.) nurodyta 268 428,5 tūkst. Lt didesnė suma, „Finansavimo sumos iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų“ mažesnė 165,2 tūkst. Lt, „Finansavimo sumos iš kitų šaltinių“ mažesnė 15,2 tūkst. Lt ir 25 896,2 tūkst. Lt teisingumo šiame straipsnyje negalime patvirtinti). Veiklos rezultatų ataskaitoje pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsnyje „Finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto“ (A.I.1 eil.) nurodyta 74,4 tūkst. Lt didesnė suma, straipsnyje „Finansavimo pajamos iš kitų finansavimo šaltinių“ (A.I.4 eil.) 2 180,7 tūkst. Lt teisingumo negalime patvirtinti (žr. ataskaitos 1.2.5. skirsnį, 18–20 psl., 1.2.7. skirsnį, 22–23 psl.).

– Ministerija nepripažino ir apskaitoje neužregistravo įsipareigojimo ir atidėjinio mokėti kompensacijas religinei bendrovei, privataus miško savininkams ir valdytojams, jai pavaldi įstaiga Būsto ir urbanistinės plėtros agentūra tiekėjams mokėtinas sumas į finansines ataskaitas įtraukė ne pagal sąskaitų duomenis. Todėl Finansinės būklės ataskaitos pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis

ataskaitinio laikotarpio pabaigoje straipsnyje „Ilgalaikiai įsipareigojimai“ (E.I. eil.) nurodyta 342,6 tūkst. Lt mažesnė suma, straipsnyje „Trumpalaikiai įsipareigojimai“ (E.II. eil.) - 898,1 tūkst. Lt mažesnė suma (žr. ataskaitos 1.2.6. skirsnį, 20–22 psl.).

– Ministerija neužregistravo pajamų iš dividendų, ministerijai pavaldžios vienuolika įstaigų neužregistravo už teikiamas paslaugas gautų valstybės rinkliavų įmokų pajamų, devynios pavaldžios įstaigos į finansines ataskaitas neįtraukė iš baudų gautų pajamų. Todėl Veiklos rezultatų ataskaitoje pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis neparodytos 3 356,4 tūkst. Lt sumos straipsniuose „Pagrindinės veiklos kitos pajamos“ (A.III.1. eil.) ir „Pervestinių pagrindinės veiklos kitų pajamų suma“ (A.III.2 eil.) (žr. ataskaitos 1.2.8. skirsnį, 23–24 psl.).

– Ministerija, nesilaikydama VSAFAS reikalavimų, 2011 m. finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte pateikė ne visą informaciją apie ilgalaikio turto, biologinio turto, pajamų apskaitos principus arba ją pateikė neišsamia, pvz., nenurodė turimus neapibrėžtuosius įsipareigojimus, pasirašytas veiklos nuomos sutartis (žr. ataskaitos 1.2.10. skirsnį, 25–26 psl.).

Sąlyginė nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, Aplinkos ministerijos 2011 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą Aplinkos ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų 2011 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2011 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, o biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

Sąlyginės nuomonės dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pagrindas

– Ministerijai pavaldžios įstaigos (Aplinkos apsaugos agentūra ir Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai pavaldi Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direkcija) kai kuriais atvejais pirkimus vykdė nesilaikydamos Viešųjų pirkimų įstatymo ar Supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių (žr. ataskaitos 2.1. poskyrį, 27–29 psl.).

– Ministerija kitiems subjektams (aštuonioms mokslo ir studijų institucijoms) suplanavo ir skyrė 200 tūkst. Lt nesilaikydama Biudžeto sandaros įstatymo ir Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių reikalavimų (žr. ataskaitos 2.2 poskyrį, 29–30 psl.).

– Ministerija nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatymu, nes Aplinkos apsaugos rėmimo programai vykdyti skirtus 254,9 tūkst. Lt panaudojo ne šios programos tikslams, bet apmokėjo kitų programų priemones (žr. ataskaitos 2.3. poskyrį, 30–33 psl.).

– Ministerija neužtikrino, kad nuo 2011 m. sausio 1 d. iš viešosios įstaigos į biudžetinę pertvarkyto Lietuvos aplinkos apsaugos fondo 2003–2010 m. gautos ir aplinkos apsaugos

investiciniams projektams finansuoti nepanaudotos iš valstybės biudžeto asignavimų gautos lėšos (apie 7,8 mln. Lt) būtų grąžintos į valstybės išdo bendrąją sąskaitą ir naudojamos laikantis nustatytos jų išdavimo tvarkos (žr. ataskaitos 2.4. poskyrį, 33–34 psl.).

Sąlyginė nuomonė dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, Aplinkos ministerija ir jai pavaldžios įstaigos visais reikšmingais atžvilgiais 2011 metais valstybės lėšas ir turtą valdė, naudojo, disponavo jais teisėtai ir naudojo įstatymų nustatytiems tikslams.

Valstybinio audito išvadą pateikiame kartu su valstybinio audito ataskaita ir pridedame audituotų Aplinkos ministerijos konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius.

2-ojo audito departamento direktorė

Zita Valatkienė

2-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Rita Aniukštytė